Թիւ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 81 — 8/20 ՄԱՅԻՍ 1898 — 29 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1315 — ՈՒՐԲԱԹ

درعادت غازتهسی (ماسیس) اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որեւիցէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՍԻՍ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Քաղաքական եւ Ազգային

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարոյ եւ գաւառներու համար տարեկան.	140	Գրշ.
» » » » վեցամսեայ.	70	»
» » » » եռամսեայ.	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան .	40	Ֆրֆ.
» » » » վեցամսեայ .	20	»
Դրամի փոխարէն, փոստային փալ կ'ընդունուի,	115	

դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով :

Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Յանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՆԻԿԷՐԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ

Մի՛ւնոյն ատեն երկու անհանդըստութիւն՝ մէկը Եւրոպայի մէջ Պ. Զէմպըրլէյնի ճառէն առաջ եկած, միւսը Ափրիկէի կողմերը՝ Լորա Սօլզպէրիի մոնրովական՝ նոյն իսկ լիաբուն յայտարարութիւններով ղըրգռուած։ Մինչդեռ Պ. Զէմպըրլէյն Պըրմինկէմի մէջ Ռուսիոյ ձայնատուը կ'ըլլար, ասպարէզ կը կարդար սպառնական չեշտով մը, Լորա Սօլզպէրի կը յարձակէր Ռուսիոյ Նիզակակցին, Ֆրանսայի վրայ, առիթ բռնելով Նիկէրի բանակցութեանց խնդիրը։ Ամերիկեան ցամաքը Անգլիոյ մտադրելու համար Պ. Զէմպըրլէյն Նիզակակցութիւն կը քարոզէ, Սօլզպէրի՝ Պուսան և Լաոսի ներքնաշխարհը ապահովագէս դրաւելու համար ափրիկեան խնդիր կը յարուցանէ Ֆրանսայի դէմ։ Ամերիկա և Ափրիկէ, իրարմէ հրաբուն հեռու։ բայց Անգլիոյ քաղաքականութիւնը անկարելին կարելի կ'ուզէ ընել, անակնկալ մը իրադարձերու համար բրիտանական ժողովրդին աչքին առջեւ, ու տակաւին Պաղոնդաք Զէմպըրլէյն և Պալֆուր կը ջանան պարակել չինական պատուութիւնը՝ որ յանխնապակիի պէս փայլուն է։

Ոչ թէ միայն անգլիական նախարարները սկսած են իրենց աւանդական պաղարիւնութիւնը կորսնցնել, այլ լոնտոնեան ըսելիք մամուլն անգամ, որ յարձակումներու մասին վերջին աստիճան ժուժկալ էր, սկսած է աղ ու ձախ յարձակումի ընել Ֆրանսական ազգին և քաղաքականութեան վրայ։ Ընդհանուր քաղաքականութեան վիճակն է պատճառ թէ ռուսական նիզակակցութիւնը, չի գիտցուիր, որ Ֆրանսական քաղաքականութիւնը դրած է չատ զգուշաւոր և խոհեմ կացութեան մը մէջ։ Այո՛, ի պատիւ այդ չատ շուտով դրդռուող ազգին, պէտք է ըսել թէ վերջերս միջազգային ամէն խնդիրներու մէջ իրական չահերու տեսակէտով միայն կ'ըմբռնէ ամէն գործակցութիւն կամ աշխատակցութիւն տիեզերական քաղաքականութեան մէջ։ Զէմպըրլէյնի և Սօլզպէրիի հրապարակային ընդդիմադիրութեանց չեն պատասխաներ Մէլլին և Հանոթօ։ դիւանագիտական անձուկ շրջանակ մը գծած, նեղ գծիի մը մէջ պարուրած, Ֆրանսական չահերը կը պաշտպանեն ամէն բանէ առաջ, կարծես յատուկեանական հրաժեշտ մը տալով աւանդական և զգացական քաղաքականութեան։ Եւ ամէն անգամ որ բարիզեան մամուլը պէտք կը զգայ իր կարգին Լոնտոնի մամուլին մասին յարձակելու կամ սաստասանութեանց պատասխանելու, ի՞նչ կ'ըսէ, գիտէ՞ք։—«Անգլիային սորվեցնենք այս քաղաքականութիւնը։ արտաքին կամ գաղթական խնդիրներու մէջ տեսակ մը անշահանդրութիւն ցոյց տուինք, ներքին քաղաքականութեան կամ կուսակցական փուճ պայքարներով զբաղուելնուն մենք մեր մէջ, և անգլիա Ծովերուն ամէն կողմերը կլորիկ հաչիւներ կը տեսնէր գաղթական հոգը և սեպ կայսրութեան հիմերը դնելու համար։»

Հիմա Ֆրանսա աշխարհի մէջ իր դերը տարբեր կերպով կ'ըմբռնէ և այս երբոյթ անգամն է որ Անգլիոյ ազգեւ իրական դժուարութիւններ կը յարուցանէ։ Նախ՝ Թունիսի մէջ, երկրորդ՝ Մատակասքարի մէջ, երրորդ՝ Նիկէրի մէջ, չհաշուելու համար Ալճերիան և Թունիզը։ Ֆրանսայի օրինական հետեւեցաւ Դերմանիա, արդէն Ռուսիա միշտ կար ու կը մնար Անգլիոյ դիմաց, և կը տեսնէք թէ ինչ երկարի շրջանակ մը կը սեղմուի հետզհետէ անգլիական գաղթականութեանց շուրջը։

Ֆրանսա մտադիր է Ափրիկէի այդ մասին, Նիկէրի մէջտեղի չի տալ Անգլիոյ։ Իրաւ է որ բանակցութեանց խնդան նկատմամբ հանուած զրոյցները մի առ մի կը հերքուին, բայց այդ զրոյցներուն տեւականութենէն կամ յամառութենէն անպամ կարելի է եզրակացնել թէ իրերը փոփոխուած ահմանին մէջ մնած չեն, և չի գիտցուիր թէ փոխադարձ զիջումները՝ որոնք արժանապատուութեան և ճանչցուած իրաւունքներու համապատասխան պիտի ըլլան, մինչև ո՞ր աստիճան պիտի դոհացնեն երկու ազգերուն դիւրազգածութիւնները։

Զարմանալի երեւոյթ մըն է որ երբ տակաւին սպանս-ամերիկեան պատերազմին արդիւնքը բոլորովին անծանօթ կ'երեւայ, և երբ յայտնի չէ թէ այդ պատերազմէն առաջ եկած դժուարութիւնները դիւանագիտական ինչ նոր խնդիրներ պիտի հանեն մէջտեղը, Եւրոպայի նախարարները և հրապարակագիրները իրենց անձին կը թոյլատրեն այդ սեպակ լեգու մը բանեցնել, իրարու նկատմամբ, միջազգային քաղաքականութիւնը դնելով կամ սպառնալով դնել սեղ մը։

Ե.

ՌՈՒՄԱՆՈՒԹԻՆ ՆԱՄԱԿ

3 Մայիս 1898.

Պոլսեցիի մը որչափ որ դիւրին է դէպի վերին Վասիոր պտոյտ մը ընելու գաղափարը ունենալը։ Նոյնչափ հեշտ է մեզի ալ դէպի Պուլբրէշ դիմելու հաճոյքը երեւակայելը։

Խարէլէզին, Օրթաստաքներու այդ նուիրական տունին, բարեկամի մը հետ ռումանական սահմանագլուխը անցանք, և գացինք Ճուրճուլա, որուն պաշտպան սուրբին օրը ըլլալուն՝ զբօսաշրջիկներու ստուար բազմութիւն մը հոն կը դիմէր գունդագունդ։ Դանուբեան փոքրիկ շոգենաւերը այդ օրը հապճեպով կ'երթեւեկէին նաւորդներու խառնիճաղանճը փոխադրելու։ Կէս ժամուան հաճելի գնացքէ մը ետքը, հասած ենք արդէն ցնծացող քաղաքը, ուր պզտիկ շրջագայութիւն մը ընելէ վերջը կը դիմենք ուղղակի կայարանը։ Վերջին չշակն է, որ կ'աղդարբէ Պուբրէշ երթալ ուզողներուն։ Հապճեպով կը գնենք մ'ը տոմսերը ու կը նետուինք բաւական վայելուչ վագոն մը ու կառախուփքը կը դղրդի։

Սուրալով կ'անցնինք՝ դարնան նոր կանանչը հիանալի կերպով զգեցած սիրուն պարակներու և ընդարձակ արօտատեղիներու միջէն։ ցորենի եւ արմտիքի լայնածիր դաշտեր իրենց մատաղ ծիլերը ցցած են անուշ արեւի մը կենսատու ճառագայթներուն։ գեղջկական խրճիթներ կոնաձեւ ու չամբեաց, գեղջուկ աշխատաւորներու հետ կոկիկ հեռապատկերներ կը ձեւացնեն ու կեանք մը կ'ներայ ամենուրեք թարմ ու բողբոջած։

* * *

«Ֆլորեթ» կը գոռայ ահեղ ձայն մը ու կառախուփը զգալի կերպով դանդաղ գնացքով կը մտնէ սիրուն կայարանը Պուբրէշին։ Երկու ժամեր անըզդալապէս սահած էին։ վար կ'ըլլնենք իսկոյն վագոններէն ու դէպի մայրաքաղաքը կ'ուղղուինք վայելուչ թրանվէյ մը նստելով, որ մեզի մինչեւ մեր օթեւանը։ Օթեւ Տաշխա, կը տանի։ ահագին շենք մը հարիւրեւ աւելի սենեակներով, ճոխ ճաշարանով, ամառնային ու ձմեռնային կրկին թատրոններով և փոքրիկ երեք երեսներու վրայ քառասունի չափ խանութով խիստ բանուկ շուկայի մը մէջ։ այդ ստացուածքը Հայու մը նախկին սեպականութիւնը եղած է։

Զբօսաշրջիկի մեր արդուզարդը խը նամքով լրացնելէ ետքը որսվայնի բոզոզող ձայնը կը լսեցնենք, դի երեկոյ է արդէն։ Սկսեր է մթնել, բայց մայրաքաղաքը տակաւ ոգեւորութիւն կը առնայ։ ամէն ոք զբօսնելու եկած է ու դարնանային անուշ օդը դիւերաբերեալ զուարճութեանց հրապոյրը կ'աւելցնէ։ կը դիմենք պուլվարը ուր կեանք կը զեռայ։ օդային կաղի առատ լամպարներ ցերեկուայ լոյս մը կը սփռեն այդ ընդարձակ տարածութեան վրայ ու եղերտրական թրանվէյներու սահուն երթեւեկը մասնաւոր չեչտ մը կուտայ կենցաղասիրութեան այդ պատկերին։ կ'անցնինք Գալէա Վիքթորիա, ամէնէն համբաւաւոր պղոտան, ուր կը գտնուին արքայական պալատը, թատրոնը, թանգարանը, դրամատունը եւ անհատնում գեղեցիկ ու հոյակապ շէնքեր և կը մտնենք ընտրելագոյն զբօսատեղիները, բայց հո՛ն, այդ ճոխութեանց ու փայլին մէջ, սիրտերնիս կը հատնի ու քանի նիս կը կեղեքուի։ ուստի կը դառնանք իլիւմանիս։ գրեթէ կէս գիշեր է արդէն։

* * *

Հետեւեալ առաւուն առաջին մտածութիւնն է մեր ազգային հաստատութիւնները այցելել։

Ուղղակի Պուլվարին նայող խիստ լաւ գիրքի վրայ կը գտնուի մեր եկեղեցին, ո՛չ հեռու Մթրատա Արմենեսաքայէն։ կը հրենք երկաթեայ վանդակաձեղկը ու ներս կը մտնենք պարտեզը։ դիմացնիս, հեռո՛ւն, կը գըտնուի Թաղ. Խորհրդարանը, ձախ կողմերնիս, վարժարանը ու աջը՝ եկեղեցին՝ սիրուն արտաքին երեւոյթով մը։ Եւ ներսը, զարմացմամբ կը տեսնենք որ պատարագ կ'ընեն շարթու մէջ։ բազմութիւն չի կայ։ գրեթէ չորս հոգի ենք ու կանանց բաժինը մէկ քանի բարեպաշտ պառաւներ։ Մաքուր ու կոկիկ ամէն բան։ խնամքս ձեռքերս հետքը ակնյայտնի կը նշմարուի ամենուրեք։ արարողութիւնը այդ յայտնի ամայութեան մէջ իր վսեմութիւնը կորսնցուցած չէ երբեք ու քահանաները՝ խղճամիտ իրենց պարտաւորութեանց մէջ, աղօթքները լպտելու ջանք մը չունին բնա՛ւ։ վերջը կը հասնինք թէ Պուքրէշցի հայը պայմանաւորուած է իր եկեղեցւոյն պաշտօնեաներուն հետ Զատկի ամբողջ քառասունքը մինչեւ Համբարձում պատարագ ունենալ, փոխադարձաբար արտօնելով իր քահանաներուն տարին չորս անգամ տնօրհնէնքի պտըտիլ, կաղանդի, Մնունդի, Զատկի և Համբարձման։

Արբոյթութեանց աւարտումէն ետքը, խիստ չահեկան տեսակցութիւն մը կ'ունենանք Աւագերէց Արժ. Տ. Յարութիւն քահանայ Անդրէասեանի հետ, Թաղ. խորհրդարանի չէնքին վարի յարկի պատարագարի խուցին մէջ։ Տէր Հայրը ներկայ դարուս կեանքը ըմբռնող, լուսամիտ ու անձնուէր եկեղեցական մըն է։ ես արդէն բաղդունեցած էի, ուրիշ անգամ մը իր անկեղծ դաղափարները շօշափելու աշխարհային ու կրօնական իրերու մասին, իսկ այս անգամ բարեկամս կատարելապէս կախուած էր անոր ըսելիքներէն։ իր տաք խօսակցութիւնը, իր ազնիւ ու պատուաւոր տրամաբանութիւնը արտասովոր հմայութիւն մը կը պատճառէին մեզ և յանախ կրակոտ էր յիսունը օրթամեայ ալեզարդ ծերունին։ ամօթով կը զգայինք թէ մենք երիտասարդ վարիաներ ենք, դարուս ոգեգրութիւնը, որ իր տարիքին կէսն իսկ չունինք տակաւին։ Տէր Յարութիւն քահանայ նոյնչափ դիւրահաղորդ է, որչափ հիւրամէծար։ իր տունը հրաւիրելով պատուեց զմեզ ու հոն ցեսանք այն պատուանչա՛ը, որով Կարոյ Լմպատոր հաճած էր զարդարել տէր հօրը կուծքը։ Հաճելի անակնկալ մըն էր նաեւ մեզի համար մայրենի լեզուով այն քաղցր խօսակցութիւնը, որ կը գատարուէր տէր հօրը տանը մէջ։ Պուքրէշի մէջ բնիկ 250 ընտանիք հայ կայ, բայց սրձակապէս ռումանախօս. ատոնք իրենց զաւակներն ալ ռումանական վարժարաններ կը զրկեն, ուր կ'ուսանին բոլորովին ձրի։ Մեր ազգ. վարժարանը, թաղի որ կառավարական չէ, անհատական կը համարուի, որով ինքը պարտաւոր է հայերէնով իր ծախքերուն գումարը։ եկեղեցւոյն 30,000 ֆրանք հասոյթէն 17,000 ֆրանքը կը կլէ պարզապէս ռումանացնելու համար հայ մանուկները։ Վարժարանս իս նախակրթարան մըն է, ուր կը յաճախեն 65 ի չափ պատանիներ, որոնցմէ 15 ի չափը միայն հայ են, այն ալ վերջերս Պարբէշ գաղթող Թէրիրտագցի ընտանիքներու զաւակներ։ Ռումանական կրթական օրինագիրին համեմատ, նախակրթարանի առաջին երեք տարիները միայն ռումանի լեզուով պիտի աւանդուին դասերը, և քանի որ վարժարանիս չորս կարգ ունի ամէնը, հայ մանուկը չորրորդ տարին միայն պիտի կրնայ ուսանիլ իր մայրենի լեզուն, այն ալ տարուոյն վերջը շրջանը աւարտելով կառավարական կրթարանի մը մէջ վերջին մուտքնալու համար։ Քանի մը մանաւոր ընտանիքներ միայն կան, որոնք հոգածու իրենց լեզուին, Տէր Յարութիւն հօրը կամ հայ ուսուցիչ Պ. Պիպէռեանի դասեր առնել կու տան իրենց զաւակներուն։ Ցտարամոլութիւնը սոսկալի կերպով թափանցած է ամէնուն երակներուն մէջ ու կեանքի պայքարին համար կ'ուզեն պատրաստել միայն զաւակնին, եւ ատոր համար ռումաներէն ու Ֆրանսերէն կը բաւէ։ Երբ ի նկատի ունենայ մարդ այն խառն ամուսնութիւններն ալ, որոնք բոլորովին կ'ուժացնեն Հայը իր տոհմային բարքերէն և յատկանիշներէն, սարսափը կը տիրէ վրան։ Այդ չարիքին առաջքը կ'առնուի եթէ բաւարար հասոյթով վարժարաններս վերածենք կանոնաւոր հայ Գիմնազիոնի. կարգ ուսուցիչներու ակցութեամբ, սրանք չեն պակսիր մեր քովն։ Այս փրկարար միջոցը լուրջ [illegible] թեանը կը յանձնարարեմ [illegible] Խորհրդարանի անդամներուն, որոնց հետ թէև չկըրցայ տեսնուիլ, բայց ապահովացուցին զիս, որ խիստ խղճամիտ ու օգտակար ըլլալու կատարելապէս տրամադիր անձնուրոյ իրենք են։

ՄԱՍԵՀ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԴՐՈՆԻԿ

Ժիլ Մասնի.—Վան Ուէսբերեուր.—Տիկին Կրօսրի նուագահանդէսը։

Այնչափ առիթը ներկայանալուն չեմ մոռնար կրկնել թէ գգացուած ու անկեղծ արտայայտութիւններն են որ կը ճաշակուին ու կը մնան ազդեցիկ մը։ Ասոր մէկ նոր ապացոյցն ալ երեւցաւ մօտերս։

Ժիլ Մասնէ որ մանաւանդ վերջերս՝ յանձնակատար-երաժիշտի մը ձեւը առած է և չափազանց չատ կ'արտայայտէ. անյաջողութիւններու շարք մը ունեցաւ։

Ցանձնակատար-երաժիշտ, ըսի. ատոր բացատրութիւնը տամ։ երբ 3.4 տարի առաջ Գովպէրխան երեւցաւ Իտալիոյ մէջ և ազատ ընդունելութիւն մը գտաւ, գիտէք ոյ Ֆրանսայի մէջ հակառակ երեւոյթ մը առաջ բերաւ։ այն ատեն Մասնէ և իր գործերու տպագրիչը, Հէօկէլ, մէկ արարուածով խաղ մը պատրաստելու գաղափարը ունեցան՝ յաջողութիւն մը ունենալու նպատակով։ և Մասնէ գրեց Նովոտէզ, որ միայն քանի մը ներս կայացման գլուցաւ։ շնորհիւ Արիարդ Էմմա Գալվիի և ազոր պատճառը, անկեղծ գործ, մտածուած արտադրութիւն շըլլալն էր։ Միեւնոյն բաղդը ունեցաւ նաեւ նոյն հեղինակին Մոքը, գոր բաց ի տպագրիչէն, ուրիշ ոչ ոք գնահատեց. ատոնցմէ ամէնէն վերջը գրեց Թայսը (Thaïs)։ Անատոլ Ֆրանսի այդ անուն վէպը երբեք թատերաբեմի չյարմարելով հանդերձ, Մասնէ զայն էպոպէիի վերածել տուաւ և ատոր վրայ գրեց դանեղդ մը որ քանի բանի մը ազատուր մեկնաբանութիւններ անչարժ ու ձանձրացուցիչ տպաւորութիւն մը կը թողու, մանաւանդ նիւթին պատճառաւ։ որ հոգեկան ակաև միստիքական է և քահանայի մը՝ ազգկան մը համար ուշեցած սէրը կը նկարագրէ։ Թայսի անյաջողութիւնը անտես պիտի անցնէր եթէ Մասնէ զայն բարեփոխելու ու եղանակներ աւելցնելու դժբաղդ գաղափարը չունենար։

Անուշադրելի է թէ մեղեդիի մասին առատ յաջող մըն է Մասնէ բայց ատիկա միայն չի բաւեր։ յաջողում մը պէտք է ունենայ միութեան արժէքը (unité), կատարեալ բաղկացած չրլլալու յատկութիւնը։ ատոնց պակասութիւնը ահա պատճառ տուաւ որ Թայսի՝ Օքէռայի թատրոնին մէջ վերբերեւման առթիւ նմանօրինակ անյաջողութեան մը ենթարկուի։ միայն աւելցուած պարի եղանակները առիթ տուին որ Օքէռայի գեղեցկագոյն պարուհիները երեսնց շնորհները ցուցնեն ժողովրդին։ Իրր ամէնէն յաջող հատուածը պիտի կրնանք յիշել Մէրկիւսիոնը, որ ջութակի համար ստեղծուած սիրուն կտոր մըն է և ազէկ ընդունելութիւն գտած, իմ ջութակահար բարեկամ ու ընթերցողներուս կը յանձնարարեմ զայն։

Մասնէի այս անյաջողութիւնները պարզապէս ժամանակի կորուստ մը ըսել են սակայն, վասն զի անիկա արդէն ազէկ անուն մը վաստակած է լաւագոյն դաշներգներու, Վերթիէրի, Էսթէրի, Էգիլոնոնի և մանաւանդ հիանալի Մանոնի առթիւ։ Ը իր գլուխ գործոցն է։ Արդէն ատոնց մէջ ապացուցած է իրեն ինչ բարձր (թէև անհաւասար) կարողութեան տէր ըլլալը, իր ոճին ներդաշնակ, զգայնիկ ու փափուկ գոյները։ եթէ քիչ մըն ալ անկեղծ ըլլար ու խորհելով գրէր իր վերջին գրուածները՝ կատարելութեան հասած արուեստագէտ մը պիտի ըլլար։ Իր ամէնէն նոր գործն է Սանոթէյնը որ նոր կառուցուած Օքէռա-Գոմիքին աշնան նորութիւնը պիտի ըլլայ։

* * *

Հիմա ձեզ պիտի ներկայացնեմ ուրիշ նոր երաժիշտ մը, Նիքօլօ Վան Ուէսբերհուբ, որ ծննդեամբ Հոլանտացի է եւ կեանքին մէկ մասը Հոլանտա անցուցած. բայց հիմա Իտալիա հաստատուած է։ Իր ոճը հիւսիսի և իտալական երաժշտութեան յատկութիւններու խառնուրդ մըն է. և ատոր համար ինքնուրոյն, միտիտ, չատ փափուկ ու երբեմն չատ խրուն գրուած մը ունի։ Իր ոճը կարելի է երկուքի բաժնել. 1. Թատերական, 2. Զուտ դաշնակի հատուածներ, որոնք իրենց մէջ ունին դասական և ռոմանթիք ստորաբաժանումներ։ Ուէսբերհուբի դաշնեղանաւոր [illegible] և միայն իր դաշնակի հատուածներնէ է որ աշխարհ կը ճանչնայ զինքը ու մեծ յարգ կընծայէ իրեն։

Իր դաշնակի ամէնէն նոր և ամէնէն ազուոր հատուածները, հագիւ 8—10 օր առաջ, ես ալ զմայլումով լսեցի և հիմակ զանոնք մասնաւորապէս կը յանձնարարեմ դաշնակակար բարեկամներուս և ընթերցողներուս։

Օրէ ֆոսքէ (Ore fosche) 3 մասէ բաղկացած դժուարին կտոր մըն է, բայց անգամ մը որ կարելի ըլլայ անոր լաւ գտնել, այն ատեն պիտի նշմարուի անոր հիանալի չինուածքը, մանաւանդ երկրորդ մասը (orando) որ ծայրէ ծայր ճոխ ներդաշնակութիւն մը ունի։ Նմանապէս բարձր գրուած մըն է Սօնոռ, սինիլ ոնիլէը որուն անդանդէն և ալլեկոսն Պարի ոճը կը յիշեցնեն։ Շատ սիրուն են նաև Պարքինէն, Մա պէլ էթ պոնոը խիստ երգուն արտայայտութեամբ, Պալ պոնֆոն և Ուէնդ պոմոռա։ Այս բոլոր յիշածներս ալ առանց գանգատութեան սիրուն են և յանձնարարելի։

* * *

Անցեալ հինգշաբթի իրիկուն Տիկին Կրօսրը բաւական սիրուն նուագահանդէս մը տուաւ Վանտրա և Ճէմիլ պէյերու ընկերակցութեամբ՝ Թէօթոնիայի սրահին մէջ։

Բանի մը ոգեկութիւն աւելցրդ չենք համարիր, անոր համար մանաւանդ որ տեղական երաժշտական չարժման վրայ յանախ առիթ չունինք խօսելու։

Վանտրա Պարոյ լաւագոյն ջութակահարը կը համարուի, և ինքնուրոյն տաղանդ մը ըլլալու համար աշխատութիւնը կը պակսի իրեն։ ցաւալի է ըսել թէ երեք չորս տարուան մէջ քանի անգամ որ լսեցինք զինքը, միշտ նոյն բաները իմացանք, մինչ ջութակի համար ամէն օր նոր և գեղեցիկ հատուածներ կը հեղինակուին, թող թէ դասական կտորներն ալ աչքէ անցընելու հետամուտ չէ եղած Վանտրա. ատիկա չէ գժբաղդաբար իրական արուեստագէտի կեանքը։

Բացառիկ ըլլալով, այդ հինգշաբթի գիշերը խմցանք Գէթովբրի ծառաներէն մէկուն յաջողակ արտայայտութիւնը իր կողմէն։

Ճէմիլ պէյ ալ Մէռսընիէի մէկ նոր կտորը զարկաւ բամբ ջութակի վրայ չատ նրբութեամբ։

Բայց ինչ որ մեզի ամէնէն աւելի հմայեց, ան ալ տիկին Կրօսրի դաշնակահարութիւնն էր։ Մասնաւոր եռանդ մը որ առնակոն կրնայ համարուիլ, զօրեղ արտայայտութիւն մը, նրբութիւն և եռգուն փափկութիւն մը, Տիկին Կրօսրի յատկանիշներն են, գրեթէ ամէնէն ալ ի յայտ բերաւ դաշնակի խաչալ գրոզին, Շոբէնին մէկ հատուածին մէջ։

Իրր նորութիւն այդ նուագահանդէսին մէջ իմացանք նաեւ Ռաալբի մէկ Գուռիէ-օրը, որուն միայն երկրորդ մասը չատ սիրուն և հարկ եղածին չափ ընդարձակ երեւցաւ։ Յետի. մնացեալ մասերը անկատար էին։ Արդէն բաց ի Տիկ. Կրօսրէն մնացեալ ընկերացողները, Վիոլոտա, Ճէմիլ և Մէռբնիէ պէտք եղածին չափ պատրաստուած չէին, այնպէս որ արդիւնքը անատոյգ եղաւ կամ թէ աւելի ճիշդը անյաջող։

Ա. Հ.

ԵՒԴՈԿԻԱ

Զ.

Առաջնորդները՝ իրենց պաշտօնին կամ անձնական արժանիքին բերմամբ, իսկ Գաւառ. Վարչութիւնները՝ լաւագոյն տարրերէ կազմուած՝ ամէնքը միահամուռ, նախագահ և ժողով, իրենց համար պատուոյ խնդիր համարած էին ազգ. վարժարանին բարեկարգ վիճակը։ Բայց, միւս կողմէ, եօթը եկեղեցիներու Թաղ. Խորհուրդները՝ հինգական անդամէ երեսուն և հինգ անձերու խառնմամբ մը, իրենց բազմաթիւ հետեւորդներով ստուար կուսակցութիւն մը կազմած, վարժարանին գոյութիւնը սպառնացող մշտատեւ աղէտ մը դարձան։ Ասոնց մեծամասնութիւնը պարզամիտ հետեւողներէ կը բաղկանար։ Սակայն իւրաքանչիւր Թաղ. Խորհրդի մէջ չէին պակսեր մէկ կամ երկու պարագլուխներ, որոնք իրենց անձնական շահու հաշիւները աջօղլով, զանազան կեղծ ու պատիր հնարքներով բարեմիտ ժողովրդին կը հաւատացնէին թէ իրենք եկեղեցիներու օգտին ու պայծառութեանը համար միայն աշխատողներ են. ոմանք անձնուիրութեան [illegible] ազդեցութիւնը չեզոքացնելու նպատակաւ երբեմն փորձեցին միացնել եօթը Թաղ. Խորհուրդները։

Եօթը եկեղեցիներ փոխանակ առանձին առանձին Թաղ. Խորհուրդներ ունենալու, ամէնը միանգամայն ունեցան եօթը անդամէ բաղկացած մէկ խորհուրդ։ Այս նոր խորհրդին անդամները հիներու պարագլուխներէն ընտրուած ըլլալով, երբ տեսան թէ՝ ա՛յլ նախկին ազատութիւնը չուներն իրենց պաշտօնը չահագործելու, տարբեր ընթացք մը բռնեցին։ Այս անգամ ամէնն ալ ծանրաշրջիկ մարդիկ եղած՝ չէին կրնար եօթը եկեղեցիներու ընթացիկ գործերը վարել միանգամայն։ Արդարեւ եկեղեցիները երեսի վրայ մնացին և վարչութիւնը պարտաւորուեցաւ իրաց նախկին վիճակին վերադառնալ։

Հոս կ'աւարտի Եւդոկիոյ կէս դարու չափ ժամանակամիջոցի մէջ ստացած տրեսական և կրթական երեւոյթներուն պատմականը։ Մեր մինչեւ հիմա գրածները տարփոխելու համար, կ'աւելցնենք թէ՝ Եւդոկիա ինչ որ էր անցեալին մէջ, նոյնը չէ այժմ։ Եւրոպայի և Նոր Աշխարհի մեքենական և այլ կարգի զանազան գիւտեր ամէն տեղ մուտ գտնելով, մեր արուեստներն ու սուեւտական չարժումը անդործութեան դատապարտեցին։ Մեր այս գաւառի կացութեան միակ դարմանն է, թողուլ իր հարստութեանը մինչեւ վերջին լման կորսնցնող տան մը ազնուապետական մեծամտութիւնը, հագնիլ վերստին արհեստաւորի չալիկը և մեր նախկին վիճակին անդրադառնալ։

Կրթական արդի վիճակին աւելի ողբալի է, քանի որ ցեղային ախտ մըն է մեզ համար անձնական հաշիւներ կարգադրելու, վրէժ լուծելու, մեր եւսկանութիւնը յաղեցնելու միջոց ու ասպարէզ ընտրել մեր կրթական և այլ տոհմային նմանօրինակ հաստատութիւններ։ Այս եղած է պատճառ որ կէս դարէ ի վեր չենք կրցած առաջդիմել։ Եթէ կրթական վիճակագիր մը ունենայինք, ակներեւ պիտի տեսնուէր թէ ընդհանրապէս չատ ծախսուած և ոչինչ արտադրուած է։ Այնչափ հազարաւոր ոսկիներու փոխարէն՝ քանի՞ ուսեալ երիտասարդներ կրնանք մատնանիշ ընել Եւդոկիոյ մէջ.—ոչինչ։ Արդէն տեսնուածները աւելի ինքնօգնութեան ծնունդ են։

Բանի մը խօսք ալ մեր կղերին և հարստին բարոյականին վրայ։ Եւդոկիոյ կղերական դասը չորջ 12 քահանաներէ և երկու նորընծայ վարդապետներէ կը բաղկանայ։ Քահանաները առհասարակ անուս և արհեստաւոր դասակարգէն առնուած պարզամիտ մարդիկներ են։ Ժողովուրդը սիրաշահելու, բարոյականապէս հրահանգելու, անոնց մէջ կրօնասիրութեան և բարեզործութեան զգացումները արծարծելու անկարող են բացարձակապէս։ Չեն հանիար անոնք իրենց կոչուն

ԲԱՆԱԿԱՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՊԷՏԻ

մին վեհութիւնը, և քահանայագործութիւնը լոկ շահու միջոց մը կ'ըմբռնեն։ Մէկ քահանայ միայն ունէինք, զոր այս գրութեան ընթացքին մէջ պատեհութիւն ունեցանք յիշելու, և որ անցեալ տարի վախճանեցաւ ութսունամեայ հասակին մէջ։

Հոգելոյս Տ. Յովսէփ քահանայ Հալաճեան, որ մարդկային պզտիկ թերութիւններէ զերծ չէր թէեւ, սակայն առաւելութիւններ և ազնիւ ձիրքեր ունէր և հայ հասարակութենէն ալ մանաւոր համակրութեամբ մը կը յարգուէր։ Նորընծայ վարդապետներէն մէկը լաւագոյն ապագայի մը յոյսը ներշնչող յատկութիւններէ զուրկ է, իսկ միւսը՝ Ներսէս վարդապետ՝ որ Ս. Յովակիմ Աննա վանքը կը գտնուի, հիմակուընէ իսկ համակրելի եղած է հանրութեան, և քիչ ատենէն աւելի օգտակարապէս ծառայելու համար հարկաւոր հմտութիւն և փորձառութիւն ստանալով՝ եկեղեցական նուիրապետութեան մէջ աւելի առաջդիմելու յոյսը կու տայ մեզ։

Հանրային բարոյականը խիստ անանխանձելի կացութեան մէջ է հիմայ։ Ազգի մը կամ ժողովուրդի մը բարեկեցութիւնը անշուշտ անոր բարոյականին վրայ ունի լաւագոյն ազդեցութիւնը. հետեւաբար տեղւոյս տնտեսական յետադիմութեան հետ՝ բարքերու ապականութիւնն ալ համընթաց առաջանալով՝ հանրային երևոյթ մը ստացած է։ Կրօնքի և կրօնական պաշտամունքներու նկատմամբ ծայրաղ անտարբերութիւն. ակնածելի դէմքերու հանդէպ, որոնց մանաւոր յարգանք կը պարտինք, անպատկառ ըմբոստութիւն, մեր ընկերային փոխադարձ պարտականութեանց մէջ դատապարտելի զանցառութիւն. կարճ խօսքով, մարդկային ազնուագոյն զգացումներու պակսութիւն. յոռի կիրքերու, ամբարտաւան եսակասութիւն։ Ահա այս է մեր Եւրոպիոյ հիմակուան ընտանեկան բարոյականի ճշգրիտ պատկերը, որ հիմնաւոր և քարոզ դասախօսներու մը ոճով մեր կրնայ բարեփոխուիլ։

Որպէս Ազգային հինաւուրց նուիրական յիշատակարաններ, վանքերը ունին իրենց առանձին կարեւորութիւնը. ուստի յաջորդ յօդուածներով պիտի գրեմ մեր երկու վանքերուն վրայ, ջանալով գտնելք ծանօթացնել մեր հետաքրքիր ընթերցողներուն։

Սամսոն

Ս.

ԿԼԱՏՍԹԸՆԻ ՄԱՀԸ

Ուիլիամ Էտուըրտ Կլատսթըն ծնած է 1809 Դեկտ. 29ին, Լիվերբուլ։ Հնդկաստանի վաճառականութեան շնորհիւ հարստացած Սկովտացի վաճառականի մը, Սըր Ճոն Կլատսթընի, երրորդ որդին էր։ Իր ուսումը առնելով Էթոնի և Օքսֆորդի համալսարաններուն մէջ, տոքթորի վկայական ստացաւ։ 1832ին խորհրդարանի անդամ ընտրուեցաւ. 1834ին երբ Սըր Բոպէրթ Բիլ նախարարապետ եղաւ, Կլատսթընը իր դահլիճին մէջ առնելով ելեւմտից եւ յետոյ գաղթային գործոց նախարարութիւնը յանձնեց անոր։ 1835ին Բոպէրթ Բիլի նախարարութիւնը տապալեցաւ. Կլատսթընը ընդդիմադիր կուսակցութեան յարելով, խստիւ քննադատեց Մելբուրնի քաղաքականութիւնը։ Այդ միջոցին խորհրդարանին մէջ վիճաբանութեան նիւթ եղած խնդիրը կրօնքի խնդիրն էր։ Կլատսթընը 1838ին «կառավարութեան յարաբերութիւնը կրօնքին հետ» անունով գիրք մը հրատարակեց, որուն շնորհիւ մեծ համբաւ շահեցաւ ամբողջ Անգլիոյ մէջ։

Բոպէրթ Բիլ երկրորդ անգամ կառավարութեան գլուխը անցած ատեն, փոդերանոցի տնօրէնութիւնը և առեւտրական սենեակին նախագահութիւնը կատսթընի յանձնեց, որ այդ օրէն սկսաւ պաշտպանել առեւտուրի մէջ ազատ փոխանակութեան սկզբունքը։

Այնուհետեւ զանազան դահլիճներու մէջ գաղթային նախարարութեան եւ յետոյ ելմտական նախարարութեան պաշտօնները վարեց. 1858ին Ցուռնատանի կղզիներուն մէջ անգլիական ընդհանուր գովիսէր անուանուեցաւ։

1859ին կազմուած ազատական դահլիճին մէջ Գ. Կլատսթընը դարձեալ ստանձնեց ելմտական նախարարութիւնը, և յաջողեցաւ կնքել առեւտրական դաշնագիր մը Ֆրանսայի հետ. տուրքերը թեթեւցնելու ջանքեր ըրաւ և ելմտացոյցին մէջ հաւասարակշռութիւն պահելու մասին ձեռք առած միջոցներով Անգլիոյ հիացումը գրաւեց։

Գ. Կլատսթընը 1868ին առաջին անգամ դահլիճը կազմելու պաշտօն ստացաւ, այդ միջոցին էր որ ձեռնարկեց Իրլանտայի բարենորոգումներուն։ 1870ի Ֆրանքօ-Բրուսիական պատերազմին Անգլիան չեզոք պահեց։ Ամերիկայի քաղաքական պատերազմին ատեն Ալեպամա անգլ.-շոգենաւը մաքսանենգութիւն ըրած ըլլալուն համար Ամերիկա 5 միլիար ֆր. տուգանք պահանջեց Անգլիայէն. և քիչ մնաց պատերազմ պիտի ծագէր, երբ Զուիցերիոյ դաշնակցական պետութեան նախագահը իրաւարար կարգուելով, որոշուեցաւ որ Անգլիա 77,500,000 ֆր. վճարելով Ամերիկայի, խնդիրը փակուի։ 1873ին երբ խորհրդարանը չընդունեց Իրլանտայի բարենորոգմանց համար ներկայացուած ծրագիր մը, Գ. Կլատսթընը հրաժարեցաւ։ Բայց երբ Տիզրայէլի չյաջողեցաւ կազմել դահլիճը, Գ. Կլատսթընը իշխանութեան անցաւ նորէն։ 1874ին ստիպուեցաւ նորէն հրաժարիլ և Տիզրայէլի այն ատեն յաջորդեց իրեն։

Այնուհետեւ Գ. Կլատսթընը կրօնական խնդիրներու, մանաւանդ պապականութեան մասին կարգ մը հրատարակութիւններ ըրաւ։

1875ի քաղաքական կարեւոր դէպքերուն առթիւ նորէն քաղաքականութեամբ սկսաւ զբաղիլ։ 1880ին դահլիճին կազմութիւնը նորէն յանձնուեցաւ իրեն. 5 տարի պաշտօնավարեց և զբաղեցաւ մանաւորաբար Իրլանտայի խնդրով։ 1885ին Աֆղանիստանի խնդրին առթիւ անգլիացի հետեւակազօրքերը զէնքի կանչելուն շնորհիւ Ռուսիայէն նպաստաւոր պայմաններ ընդունեցաւ։ Քանի մը ամիս հրաժարած մնալէ յետոյ, 1886ին դարձեալ նախարարապետ եղաւ և Խորհրդարանին ներկայացուց Իրլանտայի անկախութեան ծրագիրը, որ մեծամասնութեան քուէն չշահանալուն համար, կլատսթընը նորէն հրաժարեցաւ։ Այդ օրէն ի վեր ան նախարարութեան մէջ չմտաւ. արդէն քանի մը տարի առաջ ալ քաղաքական կեանքէն բոլորովին քաշուած էր։

ԲԱՂՔԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՊԱՆՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՍՊԱՆԻԱՅԻ ԲԱՐԶՐԱՍՏԻՃԱՆ ՍՊԱՅԻ ՄԸ ԿԱՐԾԻՔԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՎՐԱՅ

Լրագրի մը թղթակցին հետեւեալ կերպով խօսեցաւ սպան Ռավիթէի ճակատամարտին և ընդհանուր պատերազմին նըկատմամբ. «Դիտէք թէ Մոնթոյօ ծովակալ ո՛րչափ անբաւական միջոցներ ունէր Մ. Նահանգաց նաւատորմին յարձակումներուն դիմադրելու համար. երեք անպաշտպան (առանց զրահի) նաւեր, դանդաղաշարժ, որոնք ջուրին անթափանցելի խորշեր ալ չունէին. ուրիշ երկու նաւեր անբաւական կերպով զինուած, զուրկ զօրաւոր թնդանօթներէ. թէեւ Ռոսֆիլ-ը՝ ալ կար, բայց անոր թնդանօթները ցամաք հանուած էին Քոբրիֆիտորի ամրոցը պաշտպանելու համար։ Ինչ կրնար պատահիլ, երբ այդ նաւերը, որոնք պարզ պահակներ էին, ուզէին դիմադրել ուժը զրահապատ, արագաշարժ, բազմաթիւ և ուժեղ թնդանօթներով պաշտպանուած ամերիկեան նաւերուն։ Ինչ որ տեսանք. թանկագին կեանքեր զոհուած, ճչմարիտ ողբակեղ մը հայրենիքին և պատուոյն։ Այդ նաւերուն կորուստը մեզի ցաւ չի պատճառեր. անոնցմէ և ոչ մէկը ունէր մարտանաւի մը անհրաժեշտ յատկութիւնները, անոնք աւելի ներկայ կամաքաշ ադէտներու սպառնալիք մըն էին, և անոնց ներքին արժէքը սակարեւոր։ Բայց մեր նաւաստիներուն կեանքը վրայ գնաց, և այդ աղէտքին բարոյական ազդեցութիւնը կայ ու կը մնայ։ Ինչ որ սէ ըլլայ, այս կռուին սկզբնաւորութիւնը մեզի դաս ծառայեց. տրվեցանք թէ երկրորդ կարգի յածաւորակները առնուազն 2500 թոնս տարողութիւն պէտք է ունենան, գործողութեան շրջանակ մը՝ որ 6000 մղոնէն վար չըլլայ, թէ պէտք է գտնք գնել 16 հարիւրորդամեթր թընդանօթներով, թէ առնուազն ժամը 18 մղոնի արագութիւն պէտք է ունենան, թէ պէտք է զրահապատ ըլլան և ջուրին անթափանց խորշեր ունենան։ Այս պայմանները չկատարող մարտանաւերը առառաւելն մայր հայրենիքին ծովեզերքներու պաշտպանութեան յարմար են և հեռաւոր գաղթավայրերուն համար բնաւ օգտակար չեն. տեսանք նաեւ թէ մասնաւորապէս չինուած նաւերն են որ անհրաժեշտ են, և թէ վաճառականութենէն փոխ առնուած օժանդակ յածաւորակները բնաւ զինուորական ոևէ արժէք չունին։

Անկեղծօրէն խօսելով, բացի մաքսատանց ծառայութեան կամ ձկնորսութեան հսկողութեան յատկացուած նաւերէն, Փիլիպպեան կղզիներուն մէջ մարտանաւ չի կար, ո՛չ քարափ, ո՛չ նաւարան. և եթէ ձեզի ըսէի որ ի՛նչ բանի մէջ կը կայանային ցամաքային պաշտպանութիւնները, պատկերը աւելի կսկծալի պիտի ըլլար։ Հետեւաբար նիւթական կորուստները ոչինչ են կամ գրեթէ։

Բուպայի մէջ պատուի համար միայն պիտի կռուինք. Սպանիա այդ գաղթականութենէն այլ ևս ոևէ ուղղակի շահ չի կրնար ունենալ, եթէ պահէ կամ եթէ կորնցնէ Անտիլեանց այդ մարգարիտը. յաղթութեան մեզի տուած աւարը կրնայ ըլլալ միայն փառք մը և ազդեցութիւն մը, և արդէն հոն հաղթաւոր զինուորներ և լաւ քաղաքացիներ ունինք այդ բանին համար։ Փիլիպպեանց մէջ՝ տարբեր բան է։ Ասիոյ մէջ Սպանիոյ պաշտօնը կատարեալ չէ ինչպէս որ է Ամերիկայի մէջ. տակաւին երկար տարիներ պէտք են այդ Արշիպեղագոսին ժողովուրդները դաստիարակելու, անոնց վաճառականութիւնը և երկրագործութիւնը զարգացնելու, մէկ խօսքով՝ զանոնք իրենց ապագայ ճակատագիրներուն պատրաստելու համար։ Ուրեմն հոն պէտք է երթալ ազնիւ և արագ գործողութեան մը տարրերով, և նոյն իսկ թողուլ պատերազմին գլխաւոր առարկան (Քու

թիւնը, և ոչ թէ Պ. Պուլգէր։ Պ. Կամարոզ Հանրօգուտ յինուածոյ նախարարութիւնը ստանձնեց Պ. Բոմէրօ Ժիրօնի տեղը։ զաղթական նախարարութիւնը տրուեցաւ։

Պ. Լէոնի Բասիլիօ հեռագիրով մերժեց արտաքին գործոց նախարարութիւնը։

ԲԷՐԼԻՆ. —Աւստրիական պատուիրակութեան յանձնաժողովը 3ի դէմ 19 ձայնով ընդունեց 30 միլիոնի յանկուածական վարկը բանակին համար։ Հունգարական պատուիրակութեան ծովային յանձնաժողովը ընդունեց ծովային վարկը։

ՊԷԼԿՐԱՏ.—Պուլկարիոյ կառավարութիւնը Նաումֆի խնդրին առթիւ չրջաբերական մը ղրկած ըլլալով օտար երկիրներ գտնուող իր դիւանագիտական գործակատարներուն, Սերպիոյ կառավարութիւնն ալ չրջաբերական մը ղրկեց իր ներկայացուցիչներուն, ապացուցանելով թէ Պուլկարիոյ հանած զրոյցները անհիմն են, և միւսոյն ատեն չեշտելով իր հաստատ որոշման վրայ, թէ հակառակ Պուլկարիոյ ընթացքին, խաղաղութեան և կարգապահութեան տարբ մը պիտի ըլայ Պալքանի մէջ։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Պ. ԿԼԱՏՍՊԸԼԻ ՄԱՀԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 Մայիս.— Պ. Կլատսպըն միւսաւ առաւօտեան ժամը 5ին։ Մնած էր Լիվրբուլ 1809ին։

Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Պ. Ֆէլիքս Ֆոռ. իր ցաւակցութիւնը հեռագրեց Տիկին Կլատսպընի։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ, 19 Մայիս.—Այսօր աւնուած լուրերը կարծել կուտան թէ Սէր վէրա ծովակալին սպանիական նաւատորմիղը Բորիօ-Ռիքոյի Սան-Ժուան քաղաքին մօտ կը գտնուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բուպպի Սանթիակօ քաղաքին մօտ հեռագրական պարանը կտրելու համար Ամերիկացւոց ըրած փորձը չյաջողեցաւ։

—Օթթավայէն (Գանատա) հեռագիր մը կ'ըսէ թէ խորհրդարանին մէջ Զարլթըն երեսփոխանը բողոքեց Վաշինկթընի սպանիական նախորդ դեսպան Պ. Բոլտը Պարնապէի Բանտարի մէջ մնալուն դէմ։ Նախարարապետ Պ. Լորիէ պատասխանեց թէ անգլիական երկիր մը միշտ ապաստան մընէ, և թէ Պ. Պարնապէ իրեն եղած հիւրասիրութիւնը երբեք չարաշար գործածած չէ։

ՓԻ-ՈՒԷՍԹ.— Ամերիկացիք զարձեալ փորձեցին Բուպպի ցամաքը ելլել Բայպրիէն նաւահանգիստէն, բայց սպանական թեղանթակիր նաւերը գտնուեցան թնդանոթակիր նաւերը գտնուեցան ետ մղեցին, ծանր կորուստներ տալով անոնց։

ՀԱՎԱՆԱ.—Կայէր գերման յածաւորակը նաւահանգիստը մտած պահուն, պաշարող ամերիկան նաւերուն բարեւ չտուաւ։ Սպանիական ամրոցները միայն ողջունեց, և իսկոյն Կայէրի հրամանատարը ցամաք ելլելով՝ այցելեց սպանիական իշխանութեանց, որ փոխադարձ այցելութիւն տուին իրեն։

ՄԱՏՐԻՏ.—Հակառակ Պ. Սակասթայի թախանձաքին, Բարիզի սպանիական դեսպան Պ. Լէոն ի Բասիլիօ տակաւին ընդունած չէ արտաքին գործոց նախարարութիւնը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բերայի Թաղ. Խորհուրդը Պատրիարքարան դրութիւն մը ղրկած է, որուն մէջ յայտնելով որ խորհրդին անդամներէն մէկ քանիները հրաժարած, ուրիշներ գիւղացուցութեան պատճառաւ հեռացած, և Թաղ. Խորհուրդը կազմալուծելու վիճակի մը հասած է, տնօրինութիւն մը կը խնդրէ։

Ս. Պատրիարքը Թաղ. Ժողովին այսօրուան օրակարգին մէջ անցընել տուաւ այս խնդիրը։

—Երէկ առտու Ջունդ ասպետին ժառանգութեան կտակատարը՝ որ Հունգարացի կոմս մըն է, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ս. Պատրիարք հօր հետ։ Ջունդ ասպետին ժառանգութեան կարգադրութիւնը դեռ չէ վերջացած, և Պէշիւք Տէրէի տան և Սան-Սթէֆանոյի հողերուն վաճառումէն ետքը միայն կարելի պիտի ըլլայ ձեռնարկել կտակին գործադրութեան։

—Զարանճագի Տէր կարապետ քահանան հեռագիր մը ղրկած է Պատրիարքարան, խնդրելով որ տեղւոյն նորընտիր առաջն. Տեղապահ Տէր Մակար վարդապետը՝ որ այժմ Վան կը գտնուի, ընդ փոյթ Զարանճագ ղրկուի։

Ս. Պատրիարքը հեռագրով հրաման ըրաւ Մակար վարդապետին, անմիջապէս երթալ իր պաշտօնատեղին։

—Վանայ առաջն. Տեղապահ Տէր Ստեփան վարդապետ հեռագրած է Պատրիարքարան, թէ կարօտեալներուն բաշխուելու դրամը ամբողջովին սպառած է, ցորենի գինը մէկէն ի մէկ 40 ղրշ.էն 60ի բարձրացած է։ Ծանանամողովը չկրնալով օգտակար ըլլալ բազմաթիւ աղքատներուն, ստիպուեր է հրաժարիլ։

—Արաբկիրի Թաղ. և կրօն. Ժողովներու ընտրութեան տեղեկագիրները Պատրիարքարան հասած ըլլալով. Ս. Պատրիարքը օրինաւոր դտաւ եղած ընտրութիւնները և հարկ եղած հաստատութեան պատրիարքական կոնդակը յղեց տեղւոյն առաջն. Տեղապահ Տէր Մուշեղ Ծ. վարդապետին Աղշամարայ Մոգս գաւառէն ալ հեռագիր մը հասած է Պատրիարքարան որ կը նկարագրէ տեղւոյն կարօտեալներուն վիճակը, և նպաստ ու դարման կը խնդրէ։ Ս. Պատրիարքը այս մասին կարելի եղած կարգադրութիւնները ըրաւ։

—Կրօն. Ժողովին որոշման համաձայն, Իրիանոսեան Տէր Գէորգ վարդապետի յանձնարարագիրներն ու վկայագիրը երէկ յանձնուեցան իրեն։

Ցիշեալ վարդապետը յառաջիկայ երկուշաբթի կ'երթայ իր պաշտօնատեղին, Ամասիա։

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Ռուսճուքի առեւտրական գործակալ Նշանակուեցաւ Վրանիայի օսմ. հիւպատոս Համի պէյ։

ՇՆՈՐՀՈՒԹԵԱՒ

Անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարարութեան հանքերու գիտական մարմնին նախագահ Զրեա պէյի Պալայի ատիճան։

Զինուորական ընդհանուր մատակարարութեանց պաշտօնատան Ա. ճիւղին տնօրէն միւլիւմ Մէհմէտ Սայիտ բաշայի՝ Ֆէրիզութեան ատիճան։

Բժշկական վարժարանի ուսուցիչներէն Տոքթ. Ահմէտ Ճէմիլ էֆ.ի և Թեսալիոյ բանակին բժիշկներէն Ֆէրհատ էֆ.ի գայմագամութեան ատիճան։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Սվազի Ֆրանսական փոխ-հիւպատոսին, որ նոյն պաշտօնով Սուրիական Տրիպոլիս փոխադրուեցաւ, Դ. կարգի Օսմանիյէ և Կնոջը Դ. կարգի Շէֆֆագաթ։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վեհ. Սուլթանը հրամայեց որ Ցունական Պատերազմին ատեն մեռնողներուայի հետեւեալ ազգերու վաշտերէն 57գինուորներու կալուածները և հողերը ձրիաբար փոխանցուին իրենց ժառանգորդներուն. իսկ անոնք որ կալուած կամ հող չունին, Բարեգործական Շուկային հասոյթ.վ մէյ մէկ կալուած պիտի գնուի անոնց ընտանիքներուն կամ որբերուն։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐ.—Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Ռուսիոյ Նիգոլա Զարին, անոր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

ԱԽՍՏՐՕ - ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ. Սերպիոյ, Պուլկարիոյ և Արեւելեան երկաթուղիներու պատուիրակները իրենց խորհրդակցութիւնները աւարտեցին։

Արեւելեան երկաթուղիներու տնօրէնութիւնը երէկ Շիրքէթի 21 միւս չոգենաւը վարձելով, պատուիրակները իրենց ընտանիքներով կղզիները և վերին Վոսփոր պտոյտ մը կատարեցին։

Շոգենաւին մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ։ Ընդհ. տնօրէն Պ. Կրոսկոյն, ընդհ. քննիչ Պ. Միլլէր և ուրիշ մէկ քանի պաշտօնեաներ հիւրերուն հետ կը գտնուէին։ Պատուիրակները վաղը կը մեկնին Պոլսէն։

ԹԵՍԱԼԻՈՅ ՊԱՐՄՈՒՄԸ.— Նախընթաց օր Թեսալիոյ գրաման Ա. գօտին պարպուեցաւ և հելլէն կառավարութեան յանձնուեցաւ։

Աթէնքէն առնուած լուրերու նայելով երէկ սահմանագլխէն մինչեւ Տոմոքոս վերջացող Ա մասը պարպուեցաւ և Ցունաստանի յանձնուեցաւ։

Հելլէն կառավարութիւնը կայս. կառավարութեան հաղորդած է Թեսալիոյ համար նշանակած իր պաշտօնեաներուն անունները։

—Գասապայի երկաթուղին, որ Թեսալիայէն Իլվիր գարձող զօրքերը, իրենց տեղերը պիտի տանի, հրաման ստացաւ իր վագոնները նորոգելու։

Բէսմէլ Բալա չոգենաւը Վոլոյէն առած երեք վաշտ զօրքը Իզմիտ հանեց։

Դալիա չոգենաւը որ Իզմիր զօրք պիտի փոխադրէ, երէկ առտու Վոլօ գնաց։

Կէրէսթ չոգենաւը առջի գիշեր 700 զօրք հանեց Իզմիտ և Վոլօ դարձաւ նորէն։ Բարո չոգենաւը Վոլոյէն ճամբայ ելաւ դէպ Իզմիտ։ Բրիզրէնի վաշտը երէկ Իւսկիւպ հասաւ։

Սելանիկի կուսակալութեան մէջ զրտնուող կամաւորները կը նորոգուին Թեսալիայէն գալիք զինուորներուն և ընդանօթներուն փոխադրութիւնները դիւրացնելու համար։

ԹՈՒՐԲԻՒՀԵԼԼԷՆ Հիւպատոսական պայմանագրութեան բանակցութիւնները ակսան երէկ. բաց ի երկու կողմի պատուիրակներէն, ներկայ էին նաև արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիզ բաշա և հելլէն դեսպան Իշխան Մավրոքորդատօ։

ՊՈՏԵՐԱԶՄԸ.— Ամերիկեան դեսպան Պ. Անճէլ ամերիկեան նաւատորմին ռմբարկածած և պաշարած նաւահանգիստներուն մասին տեղեկութիւններ տուաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիզ բաշայի։

—Ամերիկեան դեսպան Պ. Անճէլ երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ, արտաքին գործոց նախարարին համար ալ, որ հոն չէր, այցետոմսը ձգեց։

ՐՈՒՄԷԼԻԻ կուսակալութեանց քննիչները առաջարկած են ձեռնհաս պաշտօնատան որ Սելանիկի Բէյբրիի գաւառակը Իլթիպ և Գուշտանա գաւառակներուն միացուելով լիվա մը կազմուի, և Գասովայի կուսակալութեան կցուի։

ՊԵՂՈՒՄՆԵՐ.—Այսաուլքի կողմերը հնազիտական պեղումները կը շարունակուին։ Բիւզանդեան կայսրութեան պատկանող քաղաք մը գտնուած է. մինչեւ ցարդ գտնուած նիւթերէն զատ դեռ ուրիշ կարեւոր բան մը չէ գտնուած։ Բաղաքին մէջ հռոմէական ոճով չուկայ մը գտնուեցաւ, ուր երեք հատ սրահներ կան, ամէն մէկը 70 մէթր երկայնութեամբ։ Շուկային մուտքին քով մարմարէ առիւծ մը և քանդակներով եղերուած երկու աւազաններ կան։ Շուկային կամարը կը բռնեն զանազան գոյնով մարմարէ սիւներ։ Հաւատացուած է թէ այդ չէնքը Գոթացիներուն ատեն կրակի տրուած է։ Շուկայէն 500 մէթր անդին Փոքր Ասիոյ ամէնէն գեղեցիկ մէկ թատրոնը երեւան հանուած է։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ.— Սըր Ֆիլիբ Դրբրի Մայիս 14ին ուղղակի պիտի մեկնի Հռոմ, ուր անգլ. դեսպանատունը այցելելով, կահաւորման համար հրամաններ տալէ յետոյ Լոնտոն պիտի անցնի։ Տիկին Դրբրի ուղղակի Լոնտոն պիտի երթայ։

—Անգլիական առեւտրական սենեակը Սըր Ուիլեամ Ուիթալի նախագահութեամբ, նախընթաց օր Բաքի Սրլանտիի մէջ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Սըր Ֆիլիբ Դրբրիի։

Սըր Ուիլեամ Ուիթալ բաժակներ առաջարկեց Վիկթորիա թագուհիին և Վեհ. Սուլթանին համար։ Սըր Ֆիլիբ Դրբրի բաժակառ մը խօսեցաւ պատասխանելով Սըր Ուիլեամի ճառին։

ՊՈՒԿԱՐԻՈՅ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ. — Մոնթէրէօ կը հերքէ Ֆրանֆֆոր-ըթէրը Զայրոնէկի այն լուրը թէ Արեւելեան երկաթուղիներու ընկերութիւնը պուլկար կառավարութեան վարձու տուած է իր երկաթուղին երկու փոքրիկ մասերը որ Բուսէլի հողերէն կանցնին։ Այդ մասին ոչ բանակցութիւն եղած է և ոչ ալ համաձայնութիւն գոյացած, կ'ըսէ Մոնթէրէօ, վասն զի ընկերութիւնը տրդ տեսակ գործերու չի կրնար խառնուիլ։ Կայս. կառավարութիւնը երկաթուղին տերը ըլլալով, պուլկար կառավարութիւնը անոր միայն կրնայ դիմել նման պարապմունքի մը մէջ։

ԹԽԱՒՈՏԻ ԲԼԺԻՒՆ Ապրիլի հասոյթները 146,000 օսմ. ոսկի հասած են։

ՌՈՒՍԻՈՅ մէջ առջի օր արմտիքի գինը 60 կոպէկ իջաւ։

ՊՈՒԿԱՐԻՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ.— Ինչպէս գրուեցաւ արդէն, կայս. կառավարութիւնը արտօնեց Պուլկար առեւտրական գործակալութեան մը հաստատութիւնը Պոլսոյ մէջ։ Այսուհետեւ այդ գործակալութիւնը պիտի կատարէ Պուլկարիոյ համար տրուած անցագիրներուն վիզէի գործողութիւնը։

ՍԽԱԼ ԼՈՒՐ ՄԸ.—Նէա-Էֆէզոէ յուսարէն թերթը, որ գրած էր թէ անցեալ գիշեր Մոնթէրէօյի արտօնատէր Պ. Պէլիսի վրայ գնտակ մը արձակուած էր, սակայն կուղղէ իր տուած լուրը։

«Ալիոն փողոցը, Պ. Պէլիսի տան պատասխանը տեսնելով որ տան ետեւի կողմի պատուհաններէն մէկուն մէջ պատրոյգ մը կը վառի, անմիջապէս հոն կը վազէ և ծանր բան մը առնելով, որ դիւրավառ նիւթեր պարունակող գնդակ մըն էր, փողոց կը նետէ. գնդակին նետուելէն առաջ եկած ձայնը ատրճանակի մը պայթումին նմանելով, կը կարծուի թէ Պ. Պէլիսի թշնամութիւն մը ընել ուզուած էր։ Հետեւեալքար ատրճանակ չէ քաշուած։

ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ.—Ցունաստանէն Նէա Էֆէզոէ լրագրին արտօնատէրը ազդարարութիւն մը ստացաւ կանոնի հակառակ վարուած ըլլալուն համար։

ՈՒՆ ԳԱԲԱՆԻ ՀՐԴԵՀԸ. — Ահաւասիկ նախորդ գիշերուան հրդեհին մանրամասնութիւնները. հրդեհը ծագեցաւ իմամ Շիւքրի էֆ.ի փայտաշէն տունէն և անմիջապէս չորս կողմը տարածուեցաւ եւ տասը տուն մէկտեղ այրեցան, առանց այդ տուներէն բան մը փախցնել կարելի ըլլալու։ Անմիջապէս ջրհանկիր զօրքերը եւ թաղային ջրհանկիրները օգնութեան հասան թէեւ, բայց տուները այնքան խիտ էին և ամէնն ալ փայտաշէն, որ կարելի չեղաւ հրդեհին առաջը առնել։ հրդեհը մինչեւ առտուան ժամը 11 ½ շարունակեց։

Հրդեհին վրայ տեղեկութիւններ ստանալու և հրամաններ տալու համար կայս. պալատէն քանիցս թիկնապահներ ղրկուեցան։

Հրդեհը 6 ճիւղերու բաժնուեցաւ, որոնցմէ մէկը Ուն Գաբանի հրապարակը, ուրիշ մը Գոսքան փողոցը, ուրիշ մը Զէյրէք ճատէսի յառաջացան, և հոն գտնուող ամբողջ տուները մոխիր դարձուցին։

Այրող տուներուն թիւն է 169 և խանութներու թիւը 22, այսինքն ընդամէնը 193 չէնք արած են։

—Հրդեհին առթիւ ՀԱՍԱՍԱԿ ապահովագրական ընկ. 100 ոսկի, Լբնտրն Լա՛ք ալիր՝ 350, Իւնիոն Դուէրսիալ՝ 300, Ֆիրէքս 700, Իւնիոն տը Բառի՝ 400։ Հրդեհը վերջացաւ Զիրիլի Համամի մօտերը։

Կըսուի թէ հրդեհը ծագած է փաստարան էֆէնտի էֆ.ի տունէն։

Հրդեհին պատճառներու մասին քննութիւն մը բացուեցաւ։

ԵՐԷԿ ԳԻՇԵՐՈՒՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Երէկ գիշեր ժամը 1½ն է յետոյ, Ֆէհանէի կից փայտաշէն մեծ տան մը վերնայարկէն հրդեհ ծագեցաւ. միայն այդ տունը այրեցաւ։

ՀՐԷՇ.—Նիկոլէի մէջ թուրք կին մը հրէշ զաւակ մը ծներ է, որ վիզ չունենալով գլուխը ուղղակի մարմնին փակած է։ Բերնին մէջ 6 ակռայ և դէմքին վրայ դեղնագոյն պեսի և մօրուք ունի։

ԷՖԻԹԱՂ, ԿԵՆՑԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ. —Կենցաղապահովագրութիւնը օրէ օր աւելի մեծ ընդունելութիւն կը գտնէ ժողովրդին քով։

Էֆիթաղ իր զեղեալ գիներու շնորհիւ՝ աւելի պիտի ճանչցնէ և տարածէ ապահովագրական այս օգտակար և բարեկարգ ոգին։

Ցիշեալ Ընկերութեան տարեկան վերջին հաշուեցոյցը երեւան կը բերէ այնպիսի հսկայ կացութիւն մը, զոր դեռ ոչ մէկ ապահովագրական Ընկերութեան քով տեսած ենք մինչեւ այսօր։

Արդարեւ աշխարհի վրայ կենցաղապահովագրութեան Ընկերութեանց մէջ, Էֆիթաղ այսօր իր ձեռքը ամէնէն մեծ գործը ունի. նոյնպէս 1897ին ամէնէն մեծ գործ ընող Ընկերութիւնը եղած է։

Իր յաւելուածական պահեստն է շուրջ 262 միլիոն ֆրանք։ Աշխարհի մէջ չի կայ Ընկերութիւն մը՝ որ այս ատիճան մեծաքանակ պահեստ ունենայ։

Արդէն Ամերիկայի ապահովագրական նախարարութիւնն ալ մանրամասն քննութեամբ և պաշտօնական վկայագրով հաստատած է այս յաւելուածական պահեստին ճշդութիւնը։ Այսպէսով յայտարարած է թէ Էֆիթաղը Ամերիկեան Ապահովագրական Ընկերութեանց ԱՄԷՆԷՆ ՄԵԾՆ Է՝ զրամական տեսակէտով։

ԱԶԳ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՎԷՅՆԵՐՈՒ ԸՆԿ. Պոլսոյ թրամվէյներու ընկերութեան 1314 մարտ 19ին գումարուող բաժնետէրներու ընդհ. ժողովը 1897ի հաշիւները չվաւերացուց, օրակարգի նիւթերուն վիճաբանութիւնները չլրացուց և նոյն թէ՝ ուստանին արտասովոր նիստի հրաւիրուած բաժնետէրներու ժողովը չգումարուեցաւ. մայիս 9ին բաժնետէրներու արտասովոր նիստը ծանուցանող ազդերը որ Լ. Հերբէլոթի և Մոնթէրէօ Օսիոնիոյ լրագիրներուն մէջ միայն հրատարակուեցան, ընկերութեան կանոնագրութեան 13,դ յօդուածին և պայմանագրութեան 17դ յօդուածին համաձայն, զանազան լեզուով հրատարակուող թերթերու մէջ պէտք էր հրատարակուին, բայց վարչական խորհրդէն անկախ պատճառներով չհրատարակուեցան. սակայն այդ տեսակ ազդերը չեղեալ կը նկատուին, ուստի ընկերութեան կանոնագրի 33դ և 36դ յօդուածներուն համաձայն, բաժնետէրները արտասովոր նիստի կը հրաւիրուին մայիս 30/11 յունիս, շաբաթ օրը։ Ընկերութեան գլխաւոր նկատ. թիւ 30, Վայվոտա փողոց, Գալաթիա։

Օրակարգի նիւթերը պիտի ըլան.

1. Վարչական խորհրդին տեղեկագրին ընթերցումը։

2. Մանրամասնութեանց տեսարակին հետ ներկայացուելիք 1897ի հաշիւները վաւերացումը, և ասոնց չվաւերացուելու պարագային, մերժումի պատճառներուն բացատրութիւնը։

3. Ընկերութեան կանոնագրին 18դ յօդուածին համաձայն վարչական խորհրդին երկու անդամներուն փոփոխութիւնը, որոնց պաշտօնավարութեան շրջանը լրացած է 1314 մարտ 19ին։

4. 1898ի համար քննիչներ նշանակել։

5. Վարչական խորհուրդը ընկերութեան գործերը ընդարձակելու մասին տեղեկագիր մը պատրաստած էր։ զոր պիտի ներկայացնէր մարտ 19ին գումարուող բաժնետէրներու արտասովոր նիստին. այդ տեղեկագիրը լսել և որոշում մը տալ անոր մասին։

Տասը բաժին ունեցող բաժնետէրները, որ կ'ուզեն ներկայ ըլլալ այս արտասովոր նիստին, ժողովին գումարուած օրէն առնուազն 10 օր առաջ այսինքն մայիս 20/1 յունիսին, չորեքշաբթի օրը, ցերեկէն ետքը, ներսոյական ժամը մինչեւ 5, իրենց բաժնետոմարները ընկերութեան սնտուկին և կամ Բարիզի և Լոնտոնի Օսմ. Պանքային և Դէպոյի Լիոնէի պէտք է յանձնեն։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս ապրիլ 30/12 մայիս 1898/1314

3 – 6

ՏՔԹ. Ե. ՄԱՍԻՍ

ԲԵՐԱ, ԹԱԳՍԻՄ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 10

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի կէս օրէն սկսեալ իր տան մէջ. և կը դարմանէ մասնաւոր խնամով ներքին հիւանդութիւնները տղայոց տկարութիւնները, մորթի, միզային ճանապարհաց և ծննդական գործարանաց ախտերը։

Զորեքշաբթի օրերը աղքատ հիւանդներ կ'ընդունի ձրիաբար։

Բ. Ս. Շբ. օրերը ժամ 9ին կ'այցելէ նաեւ Սուլթան Մահմուտի դամբարանին դէմ Հ. Էմիրզէեան էֆ.ի դեղարանը։

ՀԲԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Է

Դրպանի Յուսոպէպը-Օրսոյսյը կը ծախուի հետեւեալ գիներով.

Ընտիր լաթակազմ	2½ ղրշ.
Նոյնը ոսկեզօծ ճգտանով	4 »
» չակէն	7½ »
» ընտիր թղթի վրայ	15 »

Կեղրոնատեղիներ՝ Զ. Թորոսեան գրատուն, Վալիտէ Խան թիւ 16 և Սուլթան Համամ Պաղտատլեան գրատուն թիւ 16։ Կը գտնուի նաև Բերա հայ ծախավաճառներուն, Կալաթա՝ Վրոյրի և Ռոմանի թղթավաճառանոցներուն և Պոլսոյ բոլոր գրավաճառներուն քով։ Շատ գնողներու գոհացուցիչ զեղչ։ 1—5

ԴԵՐԶԱԿ-ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Գ. ԵՒ Ա. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Կ. Պոլիս Թարագճըլար փողոց թիւ 98

Նորերուկ կերպասներու ճոխ մթերք մը ֆրանս. և անգլ. նշանաւոր գործարաններէ ուղղակի յանձնարարեալ. տրամադրելի է ճաշակի տէր և վայելուչ հագուստ ուզող պատուարժան հասարակութեան։

Վաճառատանս նշանաքանն եղած է միշտ «Ուղղութիւն և գոհացուցիչ գիներ». հետեւաբար պէտք ունեցողները թող դիմեն և գոհ պիտի մնան։ 14 15—52

ՏՈՒԹԼՕՈՒ ՀԱՄԱՄԱՆՏԱՍ

կը ծանուցանէ թէ, հինցած և նոր սկսած ջերմամիզութիւնը և անկից առաջ եկած ամէն կարգի հիւանդութիւնները, բոլորովին նոր մեթոտով մը հինգ վեց օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ. առանց հիւանդին ցաւ զգացնելու. անոնք որ կը տարակուսին, բժշկուելէ վերջ կրնան վճարել բժշկութեան վարձքը։ Հիւանդներն ամէն օր առտուընէ մինչեւ իրիկուն կընան ներկայանալ Տոքթէօռին դարմանատունը, Ղալաթիա Սանտրգճըլար ճատէսի, Դարագուշ օթելին դիմաց, 97 թիւ լամպաճիի խանութին վերայ յարկը։ 29 13—40

ԱԶԴ

Քննեցէք Հ. Ա. Պալասանի «Նոր Մանկական Պարտէզ» դասագիրքը և եթէ արդիւնքը՝ վկայեալ մասնագէտ վարժուհիներու ձեռքով գոհացուցիչ չըլլայ, մէկ կողմ նետեցէք զայն։—Գին 2 ղրշ։

Մանկապարտէզներու համար մասնաւոր զեղչ։—«Մանկապարտէզի նիւթերու» ճոխ հաւաքածոյ մը գրատան մէջ միշտ պատրաստ կը գտնուի։

Բացուած է «Հանդէս Ամսօրեայ»ի տարեկան բաժանորդագրութիւնը. գին 10 ֆր. գաւառներու համար, փոստի ծախք առանձին։ Ցունուար, Փետրուար և Մարտ ամիսուան թիւերը արդէն հատած են։ Նոր հրատարակուեցաւ Հ.Գ.Մէնէվիշեան—Գիրք գրելու արուեստը։ Գրն 6 ղրշ։ 38

Դիմել «Բիւզանդեան Գրատուն» Ղալաթիա Սեղբոս Խան թիւ 5։ 16—30

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՎԱՐԿԵՆԱԿԱՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ

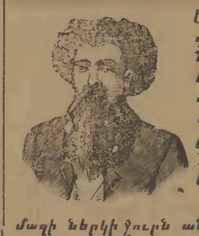

Եթէ կըփափաքիք գիշերվայրկեանի մէջ մորուքնիդ և մազերնիդ սեւ կամ շագանակագոյն փոխել, դիմեցէք Մահմուտ փաշա Բիւրքճի խանի դիմաց կացը 131 թիւ Արամ էֆ. Սօղանճեանի վաճառատունը։ Հոն տեղի մազի ներկի ջուրն անվնաս նիւթերէ բաղադրուած է ի Բարիզ։ եւ մազերուն տուած փայլունութեամբ, կակղութեամբ եւ գործածութեան գիւրութեամբ, փորձով հաստատուած է թէ մինչեւ ցարդ Եւրոպայի մէջ պատրաստուած ջուրերէն անմրցելի կերպով լաւ է։

ՇԻԾ ՄԸ ՎԵՑԱՄՍԵԱՑ ԳՈՐԾԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԲԱՒԷ.— ԳԻՆԸ 13 ½ ՂՐՇ.

Գաւառաց յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։

Սոյն վաճառատան մէջ կ'գտնուի նաեւ սեւ մազերը դեղինցնելու համար ջուր, եւ մասնաւորապէս մազի իւղով խնամով պատրաստուած ներկը՝ սեւ, խարտեաշ եւ շագանակագոյնի փոխելու։

6 ՎՃԱՐՈՒՄ ԿԱՆՍԻԿ 21—30

ՆՈՐԱՀԱՆԱՐ ՄԵԹԵՆԱԿԱՆ ՖԷՍԻ ԾՈՊ

Ա.Հ.Ֆ. Ամերիկեան հնարած է ֆէսի ծոպի մեթենական կապ, որով պէտք չի մնար ծոպերը կարելու, որը հետեւապէս չեն մաշիր կարելով բակելով։ Մետաղեայ կապն ա՛լ աւելի վայելուչ կը կեցնէ ծոպն եւ կընայ շինուիլ հասարակ մետաղէ, արծաթէ եւ ոսկիէ։ Հասարակ մետաղէ շինուած այդ մեթենան կարելի է մինչեւ 40 փարայի գնել, իսկ արծաթէ եւ ոսկիէ շինուածները իրենց մասնաւոր գիները ունին։ Հեղինակը Կայսկառավարութենէն մասնաւոր մենաշնորհ ստացած է։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել կեղրոնատեղին, Զաղսվանտրար, Թիւ 7. փիւսկիւլեմի Սեպուհ էֆ. Ալեանաբեանի խանութը։

Գաւառներէ ըլլալիք յանձնարարութիւնք փութով եւ խնամով կը կատարուին։ 18 9 - 10

ԹԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամէն տեսակ ելեկտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՑԱՆԳՆԱՌՈՒՈՐ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ

ՀԱՑՔԱՑՔԻՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

14 եւ 19. Չիվէր Պէյ խան, 14 եւ 19

15 Քիւրէճիլէր—Կալաթա 17—20

ՍԳԻՈՒԴԻ ՄՕՌԻՒ ՀՈԳԱՆ ՕԵԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 մայիս 1898

Պարոնայք Սիրոյ և Գուսան,

Յորժամ հետեւ տկոած եմ գործածել ձեր Սիրոյն կլաստակը, մինչ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանաւանդ խուլային և անպտղութեան հիւանդութեանց քանի մը դեպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յաջող դասաւորութիւնը մինչ նախամենեալ համարուելու Մուսիս ձկան իւղէն և կիրանոլաքրեմ դան։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԻԱՍԻՆ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ

396, Մեծ փողոց Բերա, 396

Տեսնել 4դ հարեւը

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

Հետեւեալ տեղեկութիւնները մեզ հաղորդուած են այս առաւօտ 8 Մայիս։

Կ.ՊՈԼԻՍ.—Ծանրաչափ 761.— Ջերմաչափ 17 ասիճան. — Օդը մասամբ ամպամած։

— Կէս or, ժամը 4,40։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ.—Ջերմաչափը ցոյց կուտայ։

Բարիզ, Բեռլին 7, Վիեննա 10, Սիւսպ 11, Իզմիր, Պէյրութ 14, Վիեննա 15, Սեյանիկ, Աթէնք 21, 23 աստ. զրոյնն վեր։

Սեւ Ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— հանդարտ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	23	09
Ամէնէն բարձր գին	»	23	12
Ամէնէն վար գին	»	23	06
Ռուսէլիի երկմ. զոց.	Ֆր.	107	25
Ամէնէն բարձր գին	»	108	—
Ամէնէն վար գին	»	105	75

ԲԱՑՈՒՄ 8 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	23	10
Ռուսէլիի երկաթուղի	Ֆր.	107	50
Օսմանիյէ		392	—
Ռէժի		278	—
Օսմ. Պանքա		12	20
Քէյտի ժէնէրալ ՕՍԲՄ.		8	22
Երկրագործական Պանքա		7	30
Ասս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Ա. Ո.	3	16
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	50
Թրամուէյ բաժնեթ.		830	—
» ժուխանաս		265	—
» պարտատ.	Ֆր.	510	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	315	—
Քարափի Կ Պոլսոյ	»	466	—

ՍԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ուն օրուան	Օ. Ո.	3	50
» մէկ ամսուան	»	—	—
Ռուս. երկմ. ուն օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ Ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի զնասներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակն՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարդալ և անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած զնասները։

Հ. ՕՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՐԱՇԵԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յ'Եւրոպա

Գլխաւոր, 16, Պուլվար աէ գ'Իթալիէն. 1, 3, էր Լը Բելֆրէյ վաղոցի սեփական շէնքին մէջ 1845ին հիմնուած է Ֆր

Ապահովագրութիւններու վճար. 1 Մէկ— 123,000000

1895ի դրութիւն

Ապահովագրեալներու վճարուած 87,000000
Հասոյթ 196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 661,000000

1896 յունուար 1

Աւանդ եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա 40,00000
Ցաւելեալ դրամագլուխ 124,00000
Արդի ապահովագրութիւնք 1 Մէկ— 141,00000

Տիկնէրական ապահովութիւն

Նահանջներու քարդմամբ և ապահովագներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու.

Պայմանագրութեան նոր եղանակ

սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՒԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄՐ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

18 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ եւ Ընկ.
Գլխաւոր գործակալ ի Պոլիս, Գալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ո Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նոյնի դիմացը գրասենեակ, հիւր Զբաղուածոց դիմաց)

կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակառներն ալ ոչոնդն կը լեցնեն. ցաւազրկելու և քաղցրացնելու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և գիմացկուն արհեստական ակառներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գեղեցիկ յեսասրոնի ըստ դրութեան, ծամելու, և ազատ արտասանելու երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թրմբեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց.Գ. Ամերիկ. սով. համաձայն ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (դեպք- կամ օր) ինչպէս նաեւ ամեն օր, (դեպք- կամ գիշեր) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Գատրգիւղցիք կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, թիւ 1 Խրիսվէլ գոլոց։

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻԶՕՐԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

Անշաա. կը չնչէ սրտիկն. փոշիներ, Ներբիսներեր, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հասուցիները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանց քարերբոյնի, արիւնամիզութեան, առանց միջոցաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անդուտ և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։

Ամեն քաջարիւ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։

Ամեն դեղագործներ

LONDON & LANCASHIRE FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862Ի Ն

ԴԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՊՈՒԼԴԷՐ ՖՐԻՆՖԷԼ

Հէլալի Խան, թիւ 2—3, Վալտոր էոլոց, Գալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մէ սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ՖՐԷՆՏ. ԹԷՈՏՈՐ ՍՊԷՆՍԵՐԻ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԷ

ԸՆԴՀԷԼ Հալէ, Կ. Պոլսոյ և Օրէսայի

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Կօզ	1011	Մալմ	724	Բօզարիս	1862
Ալէքթօ	3607	Գոնկ	2906	Կրօտնս	1695	Մարէնկս	2273	Սարֆօ	1113
Ամնէլօ	1541	Գօրսս	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709	Ցիրիս	1735
Արիօսոս	2377	Ցիտս	4811	Հիտալկս	1581	Միրատս	3557	Սիլվիս	1193
Գասանս	1842	Ցօմինս	937	Հինտու	3720	Միլս	1037	Սբէրս	1200
Գօրսոմինս	1264	Ցուրս	2383	Հօրաղիս	3600	Մօնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Գրավս	1076	Ցրաքս	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիլս	841	Ցինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Փօրիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտահս	5540	Օհիս	4100	Փսլէտս	1470
Դէլրս	1671	Էլտորատս	1520	Ճիւնս	1080	Մնեմարիս	4036	Փորբիտս	487
Գալիբաս	1337	Էրաղս	1481	Քէլս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	2428
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասբս	1914
Գաղս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիբակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Ռիալթս	2229	Վօլնուրնս	2396
Միսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանդս	2272	Ռիսատս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիէս	3060	Լիվօրնս	1643	[illegible]	1613	Ֆէրս	1200
Գօլբատս	4235	Կիրանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բօմէս	1789		

Վասքս շոգենաւը, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած, պարպած և Նովորոսիսք ուղեւորած է։

Քօլբինս շոգենաւը, նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միսէք խան, Գալաթիա

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆրանք 14,500,000
Պահեստի գրամ » 21,173,000
Ցարեկեան հասոյթ » 44,820,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ, տեղութիւններ և ստացուածներ ի ֆարանսիոյ խիստ յարմարաւոր սականերով

572 Լիազօր Ներկայացուցիչ Գ. Լ. ՊՈՒՐՍԻ

ԳԱՒԵՒԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Գլխաւ. Գահէ—Գարա. Անանիատիս խան. 12, 1, 4

ԷՔԻԹԱՊԼ

(ՄԻԱՑԵԱԼ, ՆԱՀԱՆԴԱՑ)

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆ ՇԷՆՔԻՆ ՄԷՋ

ԹԻՒ 36 ԵՒ 36 ԷՍ ԱՎԷՆԻՒ ՏԷ ԼՕԲԵՐԱ, ԲՍՐԻԶ

Երաշխաւորութեան դրամագլուխ	ֆրանք	1 ՄԻԼԻԱՐ 227 1/2 միլիոն
Հիմնարկութենէս ի վեր ապահովագրելոց վճարեալ	»	1 » 425 1/2 »
Արտնական պահեստներէ զատ յաւելուածական պահեստ	»	261 1/2 »
(Աշխարհի վրայ ոչ մէկ կենաց ընկերութիւն այս աստիճան մեծաքանակ յաւելուածական պահեստ ունի։)		
1897ին կնքուած նոր ապահովագրութեանց գումարը	»	813 »
1897ին ամբողջ հասոյթ	»	251 »
1897ին ապահովագրելոց վճարուած գումարը	»	109 »

Հարկ է հաստատել թէ ԷՔԻԹԱՊԼ 1897ին՝ բաղդատմամբ 1893ին՝ ունեցած է

37,657,476.05 ֆրանքի ցաւելում մը յաւելուածական պահեստին վրայ
104,184,564.80 » » ամբողջ գումարին վրայ
154,654,149.93 » » նոր ապահովագրութեանց վրայ

} Ոչ մէկ կենաց ընկ. այսչափ յաւելուածներ ունեցած է

Էքիթապլ ամերիկեան ուրիշ ընկերութեանց պէս իր սակերը աւելցուցած չէ, ուստի եւ յիշեալ ընկերութեանց բաղդատմամբ՝ Էքիթապլի գիները տարիքի եւ տեսակի համեմատ մէկ եւ երկու տարեվճարի խնայողութիւն մը ցոյց կուտան։

Ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Տ. ԴԱՆԻԷԼ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս Պահճէ-Գարու Անանիատի խան, թիւ 20—21—22. 63 5—24

ՀՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՐԿԱ ՅՆ և ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսելիայի և Պոլսոյ Ֆրանսական գծեր

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Մայիս 24 Անտիոքի Մարսիլիէն։
» 30 Սիւրիոսի Անատոլուի եզերքէն։

ՄԻԿՆՈՒՄ

Մայիս 25 Անտիոքի Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։
» 31 Սիւրիոսի Մարսիլիա ուղղակի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւագրէպի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՈԹԷՄ ԲԸՊՈՒԼ

575 Թոփհանէ, քարափին վրայ

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իրոֆոսֆիթ տը շօ է տը սո